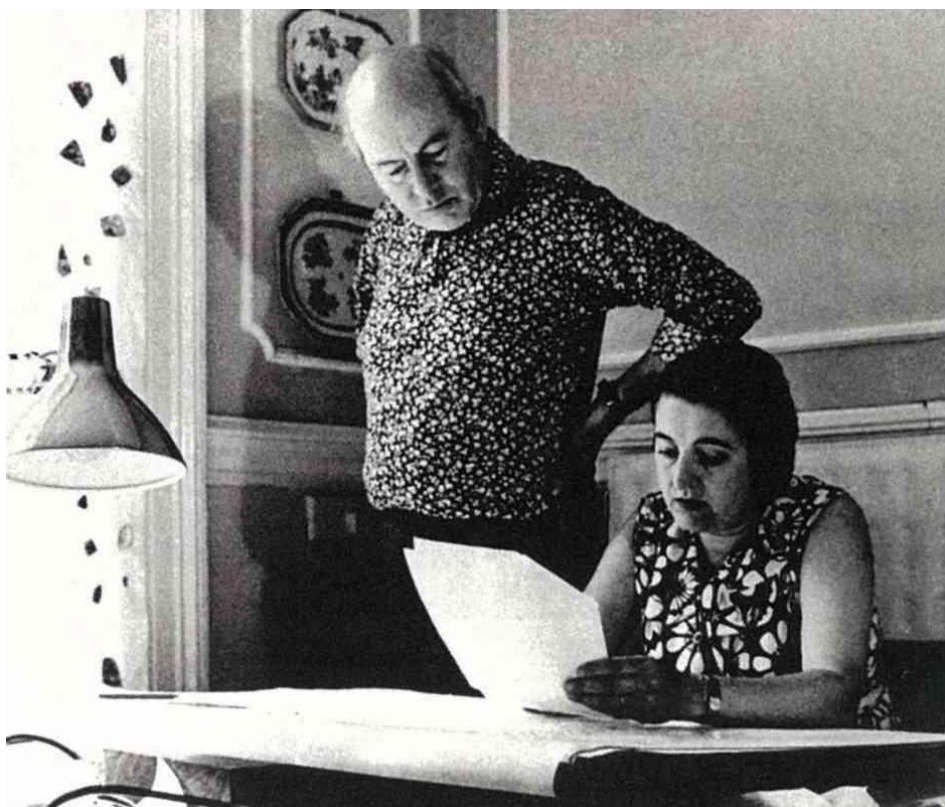

Alison&Peter
SMITHSON

FROM THE HOUSE OF THE FUTURE TO A HOUSE FOR TODAY

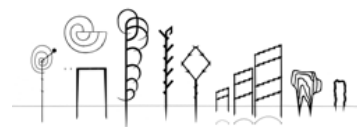

DOSSIER DE PREMSA

Barcelona, 7 de març de 2008

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Barcelona

Convocatòria de premsa

Presentació de l'exposició *Alison and Peter Smithson- From the House of the Future to a House for Today*

Barcelona, 7 de març de 2008

Manel Parés, vocal de l'Àrea d'Activitats Culturals de la Demarcació de Barcelona del COAC

Max Risselada, comissari de l'exposició (professor emèrit de disseny arquitectònic de la facultat d'arquitectura de la Technical University Delft)

Fitxa tècnica

Títol: *Alison and Peter Smithson- From the House of the Future to a House for Today*

Descripció: retrospectiva de l'univers construït pel matrimoni Smithson, una de les parelles arquitectòniques més influents de finals de segle XX. La mostra il·lustra amb maquetes i panells però també amb peces de mobiliari, fotografies i esbossos el treball d'Alison i Peter Smithson, caracteritzat per la formulació de noves idees sobre les urbs contemporànies i per la preocupació per l'"art d'habitar", és a dir, la concepció de l'habitatge com un espai funcional i especial, que ha d'adequar-se tant al seu emplaçament com a les pautes d'ús personals dels seus habitants.

Lloc: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC). Pl. Nova, 5, Barcelona.

Dates: del 6 de març al 26 d'abril de 2008

Horari de visita: de dilluns a divendres, de 10 a 21 h, i dissabtes, de 10 a 14 h. Accés lliure i gratuït

Activitats paral·leles:

- **Conferència inaugural:** dijous 6 de març a les 19.30 h a la sala d'actes del COAC, a càrrec de Josep M. Montaner, doctor arquitecte i catedràtic de composició arquitectònica a l'ETSAB, i Max Risselada, comissari de l'exposició
- **Taula rodona de cloenda:** dijous 24 d'abril, a les 19.30 h, a la sala d'actes del COAC, amb la participació dels arquitectes Manuel Ribas Piera, Carme Pinós, Roger Pàez i Albert Ferré, com a moderador.

Organització a Barcelona: Àrea d'Activitats Culturals de la Demarcació de Barcelona del COAC

Producció a Barcelona: Demarcació de Barcelona del COAC

Comissariat: Max Risselada, Dirk van den Heuvel i James Peto

Col·laboració: iGuzzini

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Barcelona

L'exposició sobre els Smithson inaugura el nou cicle cultural que el COAC dedica a l'Habitatge

Barcelona, a 7 de març de 2008.- La Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) inaugura el cicle cultural dedicat a l'Habitatge amb la mostra retrospectiva *Alison and Peter Smithson- From the House of the Future to a House for Today*. En ella es revisa l'univers construït pel matrimoni britànic, una de les parelles més influents en l'àmbit arquitectònic de finals del segle XX.

La trajectòria professional dels Smithson va caracteritzar-se per la formulació de noves idees sobre les urbs contemporànies i per la preocupació per l'"art d'habitar", és a dir, la concepció de l'habitatge com un espai funcional i especial, que ha d'adequar-se tant al seu emplaçament com a les pautes d'ús personals dels seus habitants.

L'exposició -comissariada per Max Risselada, Dirk van den Heuvel i James Peto- documenta extensament, amb maquetes i panells però també amb peces de mobiliari, fotografies i esbossos, la major part dels dissenys d'habitatges elaborats per Alison i Peter Smithson: des de la controvertida Casa del futur (1956) fins a l'última de les seves creacions, Hexenhaus (1986-2002).

La mostra al COAC posa punt i final al seu recorregut internacional que l'ha portat del Design Museum de Londres fins a Barcelona, passant per Rotterdam, Glasgow i Madrid, entre altres. Com a complement, el COAC ha traduït al castellà, conjuntament amb l'Editorial Polígrafa, els articles i assajos escrits pels Smithson i recollits per Max Risselada i Dirk Van Den Heuvel a la publicació del mateix títol.

Cicle "Habitatge"

El nou cicle d'exposicions de la Demarcació de Barcelona del COAC –organitzat per l'Àrea d'Activitats Culturals– ofereix enguany claus per tractar un tema cabdal i de gran actualitat com és l'habitatge i pretén respondre a la demanda social i arquitectònica existent sobre la qüestió.

El cicle se centra en el redescobriments de diferents formes de construcció, intentant recuperar el caràcter propositiu de l'arquitectura. Així, es parteix de la rigidesa dels models establerts per tal de revisar-los i proposar altres tipologies habitacionals, mecàniques projectuals més operatives, posades en obra més simples i eficaces per reduir costos, i una major flexibilitat per aconseguir una intervenció democràtica de l'espai interior de l'habitatge.

Contingut de l'exposició

L'exposició *Alison and Peter Smithson- From the House of the Future to a House for Today* està concebuda com una retrospectiva de l'univers creat pel matrimoni Smithson. Il·lustra àmpliament i de manera cronològica la major part dels dissenys d'habitatges elaborats per la parella britànica, amb maquetes, panells, peces de mobiliari, fotografies i esbossos dels seus projectes.

Des de la controvertida *House of the Future* (1956) fins a l'última de les seves creacions, *Hexenhaus* (1986-2002), les obres exhibides mostren l'essència de la pràctica arquitectònica dels Smithson, caracteritzada per la crítica al funcionalisme unidimensional de l'urbanisme modern, alhora que per la formulació de noves idees sobre les urbs contemporànies. Considerats uns dels precursors del Nou Brutalisme i del moviment pop dels anys seixanta, la seva voluntat era buscar solucions arquitectòniques a les demandes i característiques específiques d'un entorn concret.

Tot i que els Smithson van iniciar la seva trajectòria professional centrant-se en els plans urbanístics, al llarg dels anys van focalitzar la seva atenció en intervencions concretes en el paisatge urbà ja existent. Dins la mostra, es posa especial atenció a la preocupació per l'"art d'habitar", que genera uns dissenys d'habitatges unifamiliars on l'espai domèstic és considerat un lloc especial que ha d'adequar-se al seu emplaçament, satisfer els requisits comuns de la vida en la nova societat de consum i tenir en compte les pautes d'ús personals dels seus habitants. També destaca el seu amor pels petits detalls i l'interès per la "decoració a través de l'art d'habitar", que els va impulsar a dissenyar mobiliari domèstic, tot buscant la "integritat dels objectes".

L'exposició *Alison and Peter Smithson- From the House of the Future to a House for Today*, està estructurada en set àmbits, cinc d'ells ubicats a la sala d'exposicions del COAC, i dos més a l'espai Picasso.

Sala d'exposicions

- **Estructuració urbana. Models per les urbanitzacions**

Entre els primers projectes d'habitatges dels Smithson se'n troben alguns per a urbanitzacions a gran escala, en els quals van explorar conceptes nous relacionats amb els teixits socials i topogràfics que formen les ciutats. Una de les seves contribucions més importants al debat de post-guerra sobre les urbanitzacions i la planificació urbana és la redefinició de la idea del carrer com a espai social, i l'acceptació de l'automòbil i el seu moviment com a eines per a una nova estructuració del paisatge urbà.

Projectes exposats en aquest àmbit

"Secció de la vall" (1955-56)

- **Sense retòrica. Prototips per a un habitatge suburbà**

Durant els anys cinquanta, els Smithson van investigar les possibilitats de les noves tecnologies de l'època de la societat de consum aplicades a la prefabricació i estandarització en la construcció, amb l'objectiu final de trobar una alternativa a la casa suburbana o xalet convencional.

Així, proposen diversos "prototips" d'habitatges unifamiliars, el disseny dels quals són la resposta per donar cabuda a l'"art d'habitar", alhora que tracten d'adequar-se als nous patrons de vida familiar.

Projectes exposats en aquest àmbit

Casa del Futur (1955-56)

Casa Accessori (1956-1958)

- **Nou Brutalisme. Projectes d'habitatges privats**

Els projectes d'habitatges privats que van desenvolupar al principi de la seva carrera van donar a Alison i Peter Smithson la possibilitat d'experimentar i trobar el seu propi llenguatge arquitectònic dins el cànon del Nou Brutalisme, caracteritzat per la recerca tant de l'adequació a l'emplaçament com de la satisfacció dels requeriments particulars del client.

Els projectes desenvolupats en aquesta època són els més adaptats a l'entorn en el conjunt de la seva obra, malgrat que l'ús dels materials s'enquadra dins el Brutalisme: directe, sense mediació i bàsic.

Projectes exposats en aquest àmbit

Casa Bates 1953-1954

Casa Sugden 1955-56

Casa Losey 1959-60

Casa Cliff per Wayland Young 1959-60

Casa Paolozzi 1959

- **L'art d'habitar. Les cases dels Smithson**

Durant la major part de la seva vida, els Smithson van viure en cases rehabilitades del mateix barri londinenc, Chelsea. La rehabilitació es va centrar principalment en els banys, la cuina i la seva posició dins l'habitatge. L'arquitectura de l'antiga casa victoriana era respectada "tal com es va trobar".

També van parar atenció a la "decoració a través de l'art d'habitar", idees que estaven derivades principalment de la seva reflexió sobre la manera en què vivien i ocupaven les seves pròpies cases.

Projectes exposats en aquest àmbit

Casa Soho 1952

Casa de camp Upper Lawn 1961-1962

Priory Walk 1961-71

Residència Cato, 1971-2003

- **El canvi. Cases a partir d'idees**

A principis dels anys setanta, els Smithson tornen a proposar alternatives a l'habitatge suburbà convencional, però ara es basen en programes més específics extrets, principalment, de les seves experiències i desitjos, convertint així els seus dissenys en cases autobiogràfiques.

Al caràcter efímer de la vida i decoració d'una casa, se li afegeix un nou concepte: la "superabundància", el conjunt de coses que s'acumulen a una casa i per a les quals fa falta molt espai i diferents tipus d'emmagatzematge, que obliguen a reorganitzar la distribució dels habitatges convencionals.

Projectes exposats en aquest àmbit

Casa Grogga (1976)

Casa amb dues grúes (1977)

Casa Ordenada (1993-2003)

Espai Picasso

- **L'Ordenació del conglomerat. Cases que creixen**

Hi ha diversos clients amb els què Alison i Peter Smithson van desenvolupar una relació especial amb el pas del temps, que va quedar plasmada en una sèrie de projectes. Es tracta d'intervencions de distinta envergadura, algunes petites i altres, les menys, bastant radicals.

Aquests projectes encaixen perfectament amb les idees de l'Ordenació del Conglomerat que van formular els Smithson, a mitjan dels vuitanta, i que entenen l'arquitectura com a col·laboradora en la construcció del territori. Amb l'objectiu de millorar i intensificar les qualitats de l'habitatge i connectar la casa amb l'entorn, es tornen a revisar les nocions de "connexió", "entramat" o "entrellaçat" així com l'experiència orgànica de l'arquitectura i de moviment a través de l'espai.

Projectes exposats en aquest àmbit

Hexenhaus 1986-2002

Pavellons Hexenhaus 1997-2001

- Mobles

Igual que la generació d'arquitectes moderns de principis del segle XX, els dissenys de mobles formaven una part integrant de l'obra dels Smithson. La parella admirava sobretot la "integritat dels objectes" tant en la forma com en l'ús, característica present també en l'obra dels dissenyadors nordamericans Ray i Charles Eames.

Els articles i les idees dels Smithson sobre el mobiliari domèstic van acabar donant fruit en una col·laboració amb Axel Bruchhauser i la seva empresa de fabricació de mobles TECTA. Junts van desenvolupar una àmplia gama de mobles en els què la principal característica –es tractés d'una paperera, una cadira, un escriptori o un armari- era que devien adaptar-se còmodament al seu ús.

Breu biografia d'Alison i Peter Smithson

Alison (1928-93) i Peter Smithson (1923-2003) es van conèixer quan cursaven estudis d'arquitectura a la Universitat de Durham. Es van casar al 1949 i el mateix any van guanyar el concurs per construir l'Institut d'Ensenyament Secundari d'Hunstanton, a Norfolk. La rotunda modernista del seu primer projecte els va convertir en els principals exponents del Nou Brutalisme i els va atorgar un lloc prominent en la història de l'arquitectura de post-guerra. Posteriorment, van realitzar dos dels edificis més distintius del segle XX a la Gran Bretanya, l'edifici de The Economist a St James Street, Londres (1959-64), i el bloc d'habitatges dels Jardins de Robin Hood, al costat de l'entrada del Túnel Blackwall, situat a l'est de Londres (1966-72).

Com a membres fundadors de l'Independent Group, juntament amb artistes com Eduardo Paolozzi, Richard Hamilton i el fotògraf Nigel Henderson, se sol considerar que van sentar els fonaments de l'Art Pop, que va aconseguir al seu auge als anys seixanta. Com a membres del grup internacional d'arquitectes joves conegut com el Team 10 van lluitar perquè les idees progressistes del moviment modern de la pre-guerra s'adaptessin a les necessitats humanes específiques de la reconstrucció de la post-guerra.

La reputació tan coneguda i publicitada del Brutalisme va fer ombra al treball que va constituir la base de l'obra arquitectònica i filosòfica de les seves carreres: els seus dissenys de cases i la seva preocupació per les possibilitats de l'habitatge. En una anàlisi retrospectiva del debat sobre el Nou Brutalisme, Peter Smithson va escriure: "per nosaltres Brutalisme significa 'Directe' però per altres és sinònim de brut, rudimentari, matusser, sobredimensionat... El Brutalisme és l'oposat, el necessari per adaptar-se a aquesta situació nova". Aquesta voluntat d'"adaptar-se a la situació" es veu clarament plasmada en els seus dissenys de cases.

Tot i que els Smithson eren grans admiradors de les principals figures del moviment modern de pre-guerra, Mies van der Rohe i Le Corbusier, la parella va rebutjar l'estètica de l'era de la màquina promulgada per Mies van der Rohe i la idea de Le Corbusier de la casa com a *machine à habiter*. Per als Smithson una casa ha de ser un lloc especial, adaptat al seu entorn i que pugui satisfer les necessitats de la vida diària i adaptar-se als patrons d'ús individuals dels seus habitants. Aquesta exposició explora l'evolució de l'enfoc que li donaven Alison i Peter Smithson a l'"art d'habitar" de la vida quotidiana.

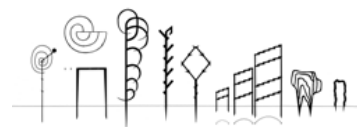
Perfil de Max Risselada

Max Risselada va estudiar arquitectura a la Facultat d'Arquitectura de la Universitat Tècnica de Delft, a Holanda. Després de llicenciar-se el 1965, va començar la seva carrera professional com a professor i investigador a la mateixa universitat, que va interrompre breument a principis dels anys setanta en marxar als Estats Units per treballar al costat de Ray i Charles Eames. Centrat en habitatge i disseny urbà, va ser guardonat el 1997 amb una càtedra completa i es va retirar el 2004.

El professor Risselada ha estat plenament involucrat en l'ensenyament d'una generació d'estudiants, que més tard han estat a la primera línia de l'arquitectura, en despatsos com Mecanoo, DKV Architects, Quadrat, Palmboom en van de Bout, Search i altres. En reconeixement als seus mèrits, el 2000 va rebre el prestigiós guardó Masterprize de la Universitat Tècnica.

Paral·lelament a l'ensenyament, Risselada ha produït diverses exposicions destacades i les publicacions respectives. El 1987 es va presentar la seva coneguda mostra *Raumplan versus Plan Libre*, seguida anys després per *Functionalism: Hans Scharoun versus De Opbouw*. El 2000 va comissariar la mostra *Past Modernism: three generations of Postwar Dutch Architecture - Aldo van Eyck, Herman Herzburger and Mecanoo*, com a contribució a la Biennial d'Arquitectura de Sao Paulo, gràcies a la qual va rebre el premi Cicillo Matarozza. A més de ser el comissari d'*Alison & Peter Smithson - From the House of the Future to a House for Today* (Design Museum, London, 2003), recentment també ha comissariat *Team 10 - in search of a Utopia of the present* (Netherlands Architecture Institute in Rotterdam, 2005).

Relació de peces en exposició

MAQUETES

- Casa del Futur** (1955-1956) / Escala 1:20 / Thijs de Ruiter i Remco Wilcke (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Casa Bates** (1953-1954) / Escala 1:100 / Harm Scholtens (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Casa Losey** (1959-60) / Escala 1:100 / Harm Scholtens (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Casa Cliff per Wayland Young** (1959-1960) / Escala 1:100 / Harm Scholtens (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Casa del Soho** (1952) / Escala 1:10 / Harm Scholtens (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Casa Groga** (1976) / Escala 1:50 / Bart Akkerhuis i Thijs de Ruiter (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Casa Ordenada** (1993-2003) / Escala 1:50 / Bart Akkerhuis and Thijs de Ruiter (2003) / Universitat Tècnica, Delft
- Hexenhaus (Casa de les bruixes), ampliacions** (1990-2001) / Escala 1:10 / Hermann Koch / TECTA, Lauenförde, Alemanya
- Maquetes de mobiliari** / Alison i Peter Smithson i TECTA (dècada dels '90) / TECTA, Lauenförde, Alemanya

CADIRES I MOBLES

- Trundling Turk 1** / Alison i Peter Smithson (1953) / Prototip / TECTA, Lauenförde, Alemanya
- Escriptori de nenúfars i peixos** / Alison i Peter Smithson (1993) / TECTA, Lauenförde, Alemanya
- Taula de coleccionista** / Alison i Peter Smithson (1993) / TECTA, Lauenförde, Alemanya
- Cadira Pogo per la Casa del Futur** / Alison i Peter Smithson (1956) / Col·lecció de la família Smithson
- Cadira Robin, prototip** / Alison i Simon Smithson (1999) / TECTA, Lauenförde, Alemanya

FOTOGRAFIES

Sala d'exposicions

Casa del futur / Arquitectes: Alison i Peter Smithson / Col·lecció de la família Smithson

Espai Picasso

Hexenhaus, prop de Lauenförde, Alemanya, 1984 a 2001 / Arquitectes: Alison i Peter Smithson / Fotògraf: Pavel Stecha

Pavelló Fanal a Hexenhaus, prop de Lauenförde, Alemanya, 2001 / Arquitectes: Peter Smithson / Fotògraf: Pavel Stecha

PANTALLES DE PLASMA

Sala d'exposicions:

Casa del Futur / Arquitectes: Alison i Peter Smithson / Autor: Remco Wilcke (1999)

Pantalla espai Picasso:

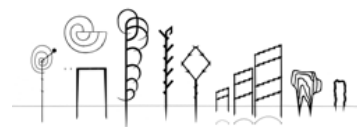
Hexenhouse (Casa de les bruixes) / Arquitectes: Alison i Peter Smithson / Autor: Robert Nottrot, Christina Coridou (1999)

ALTRES PECES

Esbossos i dibuixos en llapis, tinta i cera dels diferents projectes
Panells amb plànols, seccions, elevacions i text dels diferents projectes

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Barcelona

Crèdits

Organització: Design Museum, London, Faculty of Architecture TU Delft

Producció: Thijs de Ruiter, Bart Akkerhuis, Willem-Jan van Utrecht

Concepte inicial de l'exposició desenvolupat amb Peter Smithson

Comissariat: Max Risselada, Dirk van Heuvel, James Peto

Col·laborador: Dirk van den Heuvel

Producció audiovisual: Christina Coridou, Robert Nottrot, Remco Wilcke

Fotografies: Pavel Stecha, Sandra Lousada, David Grandorge

Patrocinadors: Arts Council of England, The Richard Rogers Charitable Trust, The Young Charitable Trust, Tecta Lauenförde, Germany

Agraiments: Simon Smithson, Samantha Target, Soraya Smithson

Organització a Barcelona: Àrea d'Activitats Culturals de la Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Producció a Barcelona: Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Disseny muntatge: Max Risselada, Thijs de Ruiter

Disseny gràfic: Salón de thé

Coordinació: Àrea d'Activitats Culturals de la Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Gemma Ferré Pueyo, Gemma Molas Bernabé, Marta Balañá Vicente

Empresa col·laboradora il·luminació: iGuzzini Illuminazione España, S.A.

Fusteria: Carpintería-Ebanistería J. Oliver

Lampisteria: Gascó Ventosa. Instal·lacions

Pintura: Ango Decoración

Gràfica: Spert

Transport: Manterola. División Arte

Els autors volen dedicar la presentació de l'exposició a Barcelona a Enric Miralles, el primer i més entusiasta admirador dels Smithson.

iGuzzini

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Barcelona

Per a més informació:

COAC Demarcació de Barcelona:

Departament de Comunicació. comunicacio-bcn@coac.cat

Tel. 93 306 78 61

Us podeu descarregar fotografies de l'exposició *Alison and Peter Smithson- From the House of the Future to a House for Today* a través de la galeria d'imatges disponible a la pàgina web www.coac.net/fotos

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Barcelona